

ся «существенной и определяющей потребностью, а также основано на законной цели и пропорциональной необходимости». При этом средства для достижения этой цели должны быть соразмерны, а действия направленные на улучшение положения расцениваются как **позитивные меры**, а не дискриминация, обусловленная созданием более благоприятных условий для осуществления своих прав. Критерии допустимости различия отношения с учетом особого положения лиц должны иметь **объективные и разумные основания** и соответствовать **принципу пропорциональности** между целью проведения различия и средством достижения цели. Пренебрежительное отношение к проблемам различных расовых, национальных, этнических сообществ, отсутствие адекватной реакции со стороны государства на нарушение прав человека, проявления экстремизма со стороны разных групп и лиц не могут позитивно сказываться на жизни многонационального общества. Расизм и этническая дискриминация – это серьезная угроза развитию гармоничного полиэтнического общества.

Бачинський М. В.

студент,

Національний університет «Одеська юридична академія»

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ ЩОДО ВРЕГУЛЮВАННЯ ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ

Однією із основних умов збереження загального миру та розвитку міжнародних відносин є формування на справедливій основі усталеної міжнародної системи правопорядку, поваги до людини, його прав, його досягнень праці, його вірувань та традицій. При цьому особливу значимість мають засоби захисту прав людини як в мирний час, так і в період збройних конфліктів.

В період кінця ХХст. особливо активно стали проводитися миротворчі операції з врегулювання збройних конфліктів (як міжнародних так і внутрішніх) під егідою ООН. Одночасно позначилась тенденція до все більш частішої взаємодії ООН з впливовими регіональними військовими та політичними структурами для безпосереднього проведення операцій.

У зв'язку з цим виникає питання про збереження нейтрального і неупередженого характеру діяльності даних миротворчих акцій ООН, які потребують можливості забезпечення рівного відношення до сторін конфлікту.

Ситуація з Лівією підкинула ще більше приводів для роздумів. Як відомо, з приводу подій в Лівії Радою Безпеки ООН була прийнята відповідна резолюція, яка передбачала необхідність створення гуманітарних зон з метою захисту мирного населення. Ця резолюція була цілком слушною, однак вона надавала права військам НАТО використовувати силу для підтримки однієї з воюючих сторін і тим більше силовим шляхом усувати від влади існуючий уряд. На думку відомого вченого О. Мережка, військова операція НАТО в Лівії перевищила повноваження, передбачені в резолюції РБ ООН. Окрім того, він вважає, що сам факт використання сил НАТО в Лівії суперечить Північноатлантичному договору 1949 року (статті 5 цього Договору), на якому ґрунтується НАТО, оскільки там чітко передбачено, що сили НАТО можуть бути задіяні у відповідності до права на колективну самооборону (стаття 51 Статуту ООН), тобто тільки тоді, коли якась держава ззовні здійснила збройний напад на якусь державу, що входить до НАТО. Лівія не здійснила такого нападу. Треба також зазначити, що викликає певні сумніви загадкове вбивство Каддафі. Якщо його було звинувачено у злочинах проти людства, то його було треба судити, можливо навіть в Міжнародному кримінальному суді, а не вбивати при загадкових обставинах.

Інший приклад – Югославія. Застосування збройної сили з обох сторін – югославської та країн НАТО – потребує прискіпливого правового аналізу. Поки що, можна стверджувати про можливість виправдання дій одних і других посиланнями на державний суверенітет колишньої Югославії, та регуляцію внутрішніх кризових ситуацій виключно нормами внутрішнього права або ж посиланнями на «право гуманітарної інтервенції» чи «надзвичайне право» для західних країн. Однак, навряд чи можна безапеляційно і безпідставно у правовому відношенні щось стверджувати.

Дедалі зростаюча кількість таких випадків, говорить про низьку ефективність ООН у врегулюванні військових конфліктів. З 34 операцій ООН з 1948 до 1994 року тільки лічені акції можна вважати вдалими.

Зважаючи на порушення принципу нейтральності ООН під час деяких миротворчих місій та загальну неефективність у врегулюванні збройних конфліктів найбільш ефективним для ООН було б змінити засоби врегулювання збройних конфліктів.

По-перше, на мою думку, необхідно запровадити презумпцію обов'язкової відповідальності для всіх суб'єктів міжнародного права, які тим чи іншим чином опинились в осередку збройного конфлікту, крім миротворчих сил ООН. Тобто, якщо суб'єкт міжнародного права вступає у збройний конфлікт він несе відповідальність за це. Виключення має складати тільки необхідна оборона державного суверенітету та права на самовизначення. У всіх інших випадках такий суб'єкт має в судовому або іншому порядку в рамках ООН, навести докази щодо невідворотності застосування збройної агресії до даної країни (причинами застосування сили мають в такому випадку бути: підготовка злочину проти людства на території тої країни, проти миру, підготовка нападу на свою державу, на третю державу або на нейтральну державу). Даний перелік має бути вичерпним. Якщо ж суб'єкт не зможе довести вищевказаного, то до нього мають застосовуватись найжорсткіші санкції.

По-друге, на думку провідних вчених-міжнародників, зокрема, знову ж таки О. Мережка, реформа ООН, під якою найчастіше мають увазі реформу її ключового органу – Ради Безпеки – це ще одне з «вічних питань» міжнародного права та міжнародної політики. Насамперед, йдеться про занадто широкі повноваження постійних членів Ради Безпеки ООН та права «вето», яке вони мають. На жаль, зловживання цим правом «вето» з боку постійних членів Ради Безпеки неодноразово призводило до неможливості вирішувати гострі міжнародні кризи та конфлікти. Продовжує існувати ймовірність перед ООН в тих ситуаціях, коли об'єктивно треба підтримати та захистити мир та міжнародну безпеку, що якийсь з постійних членів РБ ООН, керуючись власними політичними міркуваннями, зацікавлений в цьому і вдається до використання свого права «вето». Треба також мати на увазі, що такий перерозподіл повноважень в рамках ООН вже не відповідає сучасному стану міжнародних відносин та новому розподілу сил на міжнародній арені. Однак, тут глухий кут, оскільки будь-які серйозні зміни структур ООН неможливі без згоди постійних членів РБ ООН. Все залежить від їхньої доброї волі і політичних обставин, які змусять їх поступитися частиною своєї влади. На думку більшості членів,

найбільш доцільною реформою структур ООН була б така реформа, в результаті якої структура і повноваження цієї універсальної міжнародної організації нагадували б структуру парламенту федеративної держави. Тобто повноваження РБ ООН можна було б передати Генеральній Асамблеї ООН, в якій представлені всі держави-члени незалежно від кількості їхнього населення, а замість Генеральної Асамблеї створити свого роду «нижню палату», в якій держави були б представлені відповідно до кількості свого населення. Можна також в процесі реформування ООН взяти за приклад структуру органів та досвід ЄС.

По-третє, на мою думку, бажано б створити міжнародний судовий або дорадчий орган при ООН, який би розглядав справи про відповідальність держав у військових конфліктах.

Отже, дана система заходів, на мою думку, допоможе ефективніше врегулювати наведені проблемні аспекти щодо збройних конфліктів. Однак, перед тим, як ухвалювати міжнародні договори з даного питання, треба насамперед реформувати ООН, яка знаходиться, на мою думку, як і міжнародне право, в кризовому стані.